

Dopisi dobrodošli in se sprejemajo zastoj, ali rokopiše se ne vrača. Uredniški zaključek je vsak torej zvečer.

Za oznanila uredništvo ni odgovorno. Cena oznanil (inserterov) je za celo stran K 80— za 1/2 strani K 40— za 1/4 strani K 20— za 1/8 strani K 10— za 1/16 strani K 5— za 1/32 strani K 2.50 za 1/64 strani K 1.— Privečkratnem oznanilu se cena primerno zniža.

Štev. 42.

V Ptujju v nedeljo dne 19. oktobra 1913.

XIV. letnik.

„Štajerčevi“ kmetijski koledar 1914

ki bo v kratkem v navadni obliki z izborno vsebino in krasnimi slikami.

za 60 vinarjev, s poštnino 70 vin.

proda 10 koledarjev, dobi enega zastoj.

Somišljeniki! Naročite koledar pravočasno, pripravite zanj, priporočajte ga povsod!

Zakaj šele zdaj?

V Gradcu zboruje slavni štajerski deželni zbor, zboruje in — deluje. Naši čitatelji delajo vidne oblike in zdi se jim, da se norčujemo. Tega smo se v deželi skoraj že odvadili, naš deželni zbor delal. Zadnje „delo“ so naravnost besnim orgijam podobni škandali, katerimi so slovenski poslanci zapravljali s svojimi davki plačani čas. Na podlagi teh pomemtnejših in sramotnih škandalov je tudi deželni zbor pred dvema letoma domu „počitnice“ poslala. In od tedaj pa do zdaj imeli pohlevni Štajerci priliko, živeti in delati in plačevati brez deželnega zbora. Slovenski poslanci so bili slepi in gluhi za argumente vlade in deželnozbornske večine, slepi in gluhi za argumente pameti, najjednostavnejšega in najbrž razuma, slepi in gluhi za tožbe in zahteve siromašnega ljudstva, ki seveda ni vzrok pravega vzroka za svojo bedo, ki pa je aktivno deželnem zboru odgovorno. Slepi in gluhi so bili, ti slovenski poslanci; žalibog da niso bili tudi nemi! Pa nasprotno, — jezik jim je veljaval prav dobro! Klatili so se okoli slovenskega ljudstva ter mu mazali med okoli ust, da ni bilo to vboji ljudstvo primerno „prebrano“, dokler ni res verovalo, da je črno in belo črno. Z aparatom tiste iz krščanskega stališča vsake, tudi najostrejšee obsodbe in najbrž kaplanokratije, ki je pri nas zgolj in izključno četa agitatorjev za najpogostejšo politično obsodbo, — se je „obdelavalo“ slovensko ljudstvo. Tako se je ljudstvu, da mu hočejo † † † hvaliti Nemci kar nakrat kožo čez ušesa potegnili, da se hoče vse katoliške cerkve razsuti in vsakemu griču zgraditi Luthrovo cerkev, da se hoče slovenskemu ljudstvu dovoliti niti troje državljanskih pravic, — in kar je še drugo, — ednako bedastih, a obenem podlo-jezovitovih laži. In ljudstvo je te laži verovalo; saj, so hočale vendar večinoma iz ust blagoslovljenih vodij spodobov . . . Potem so se slovenski poslanci v teatralično pozo junakov, zbijali so po

svojih moških prsih, da so kute in advokatski fraki frčali po zraku kakor nočni netopirji. In dejali so ljudstvu, da edini oni — slovenski poslanci! — zamorejo slovensko ljudstvo rešiti, da edino oni bodo „liadvarma“ † † † nemščurstva in luteranstva premagati, kajti pred njimi se v Gradcu vsem hlačiče tresejo, kakor pred zgornjestažerskim „Bauernschrekom.“ Vpili so, da bodo Nemcem že ušesa navili, da ne pustijo deželnega zbora delati, da je njih graška obstrukcija najmanje tako pomembna za slovensko ljudstvo, kakor so bile križarske vojne pomembne za srednjoveško krščanstvo . . . Tako so govorili slovenski poslanci. In ljudstvo jim je verovalo; saj so prihajale te junaške besede zopet večinoma iz duhovniških ust . . . Ljudstvo je verovalo, da je volk nedolžen, ovca pa kriva, da je nemška večina deželni zbor zadušila, ne pa slovenski obstrukcionisti, ki so s toliko reklamo davkoplačevalce v prepad pehali! Ljudstvo je vse verovalo . . . nazadnje se je celo zgodilo, da je neki zarnikani klerikalni kmet vsak večer očenaš za „sveto obstrukcijo“ molil.

Ljudstvo je v svoji žalostni nerazsodnosti verovalo . . . Ali v deželnih blagajnah je zmanjkalo denarja. Moralo so se vstaviti prepotrebna brezobrestna posojila, — zaradi slovenske obstrukcije. Moralo so se vstaviti naravnost kričeča gospodarska dela, — zaradi slovenske obstrukcije morale so se vstaviti velepotrebne regulacije Drave, Pesnice in cele vrste drugih potokov, — zaradi slovenske obstrukcije! Načrte za povečanje prepotrebni bolnišnic se je moralo položiti ad acta, v staro šaro, — zaradi slovenske obstrukcije! Moralo se je štajerskim okrajnim zastopom vstaviti potrebne deželne podpore za gradbo in vzdrževanje istotako prepotrebni okrajnih cest, — vse zaradi slovensko-klerikalne obstrukcije . . . Vse to niso prazne besede in doneče obljube in junaške geste, vse to so dejstva! In ta dejstva se niso dala zatajiti, ker jih je sicer tako ponižno in lahkoverno slovensko ljudstvo občutilo na lastnem telesu. Ako človeka po grbi biješ, ga boli; pa če mu praviš desetkrat, da koristijo te batine njegovemu dušnemu blagru, boli ga le! In ljudje, — to „dobro, verno slovensko ljudstvo“ je pričelo polagoma kimati s potrpežljivo glavo, pričelo v žepu pesti stiskati in se pričelo končno tudi glasneje pridušati. Tisti preje omenjeni kmet „svete obstrukcije“ ni našel v pratiki, pač v davčni knjžici; in pričel se je praskati potrani na gospoda kaplana, ki se za božjo voljo vendar ne smejo lagati. . . Tudi poklerikaljevo, duševno zanemarjeno ljudstvo ne more več bremen nositi, nego mu dopuščajo njegove moči. Ako se mu preveč naloži, godrnja! In godrnjati so pri-

čeli v Halozah, kjer trpijo vboji vinogradniki, kakor da bi bili na križ pribiti. Godrnjati so pričeli na Dravskem polju, kjer revni kmetje vsled vstavljene regulacije niso ničesar več zaslužili. Godrnjati so pričeli v dolini Pesnice, kjer je ta potok kakor divja zver kmetom zemljo trgala. . . Godrnjalo je slovensko ljudstvo vedno glasneje po vsem spodnjem „Štajerskem“ . . .

Zdaj „deluje“ štajerski deželni zbor. Slovenski poslanci so se z nemško večino pogodili na gotovem skupnem gospodarskem programu. In za par dni bo deželnozbornska mašina zopet tekla . . . Ne bomo danes stavili vprašanja na slovenske poslance: kaj ste za ljudstvo dosegli v teh dveh letih brezvestne vaše obstrukcije?! Čenčarije o tisti nepotrebni meščanski šoli, ki jo hočejo v Žalcu uredničiti, da bode ta metropola drugače bankerotne „narodne stranke“ še močnejša, čenčarije o slovenski gospodinski šoli v Sv. Jurju, kjer imajo glasom ljubljanskega klerikalnega „Slovenca“ itak več učiteljev nego učencev, — ne bodejo nikogar zmotile. Ali za danes pustimo to! Za danes vprašamo le popolnoma mirno: **Zakaj šele zdaj? To, kar servirajo slovenski poslanci kot „velikanski pridobitek“ bednemu ljudstvu, to bi bili pred obstrukcijo tudi lahko dobili brez, da bi trebali tekom dveh let deželo tako težko oškodovati.**

Mislimo, da je slovensko ljudstvo že preglasno zoper brezvestno obstrukcijo godrnjalo, — in da so se slovenski poslanci tega godrnjanja prestrašili ter se kolikor mogoče hitro iz politične zatege rešili . . .

Pa končnemu obračunu z ljudstvom se ti junaki le ne bodejo izognili!

Politični pregled.

Štajerski deželni zbor. V petek, dne 10. t. m. je začel zborovati po triletnem odmoru deželni zbor. Obstrukcija slovenskih poslancev je začasno ustavljena. V tem zasedanju se bodo obravnavali le predmeti o katerih so se stranke zedinile pri pogajanjih. Tokoj pred dnevnim redom se je oglašil k besedi dr. Korošec, ki je izjavil v imenu kluba: „Z ozirom na spremenjeni položaj si dovoljujem ekscelenci deželnemu glavarju naznaniti, da je Slovenski klub sklenil začasno vse predloge in interpelacije otegniti.“ Živahno odobravanje večinskih strank. Socialna demo-

Dokazano je, da ima 50 do 100% več

jedratega mila v sebi Schichtov pralni prašek „Ženska hvala“ nego drugi podobni izdelki. „Ženska hvala“ ne vsebuje nikakoršnih škodljivih sestavin. Ako se pere perilo s cenim, praznim pa grizočim pralnim praškom, ne traja polovico tako dolgo, kakor če se pere z dobrim. Pred tem je vsakogar svarit. Ime „Schicht“ jamči za dobro blago.

krata dr. Schacherl in Resel sta napadla nemške nacionalce, da so za visoko ceno slovenec odkupili desetdnevno zsejanje. Otter in Kaan sta rekla, da se je to zgodilo z ozirom na bedo posameznih okrajev, z ozirom na zmiraj večjo revščino kmetov in tudi bedo učiteljev. Izvršili so se tudi nadomestne volitve v deželnem zboru. Za naslednika dr. pl. Linka je bil izvoljen s 64 od 65 oddanih glasov dr. pl. Kaan (nemški nacionalce), za naslednika prof. Robiča pa z 18 od 28 oddanih glasov prof. dr. Verstovšek. Sprejel se je med drugimi tudi predlog na dovolitev posebne draginjske doklade (1.200.000 K) štajerskemu ljudskošolskemu učitelstvu za leto 1914 oziroma do definitivne uredbe učiteljskih plač. Deželni zbor odkaže celo vrsto poročil tozadevnim odsekom. Zgradili bodo več novih meščanskih šol, med njimi tudi eno slovensko v Zalcu. Te dni pride na vrsto drugo branje zvišanja naklade na pivo. Poslanci gg. Ornig, Wastian in Neger so predlagali predlog v katerem se zahteva od državne vlade, da uresniči na mariborski sado- in vino-rejski šoli tečaj za učitelje, kateri hočejo podučevati na kmetijskih šolah.

Deželnozbornske volitve na Kranjskem. Deželnozbornske volitve se vrše meseca decembra. Volitve v splošni volilni kuriji bodo 1. decembra, v kmetskih občinah 9. decembra, mesta, trgi in trgovska zbornica volijo 16. decembra, veleposestvo pa 22. decembra.

Dunajska nadomestna državnozbornska volitev. Dne 8. oktobra se je vršila nadomestna državnozbornska volitev v II. dunajskem okraju Leopoldstadt. Prejšnji zastopnik tega okraja je bil umorjeni social. demokratični poslanec Schu-

meier. Volilni boj je bil silno hud. Krščansko-socialni kandidat dr. Mataja je dobil 7761 glasov, kandidat socialnih demokratov Eldersch pa 6137 glasov, nemški svobodomislec Blasel 2535 glasov, nemški nacionalce Hafner 467 glasov in kandidat Čahov 332 glasov. Število socialdemokratiških glasov je padlo za 1600 glasov.

Volilni boj na Dunaju. Včeraj so se vršile v Leopoldstadskem okraju ožje volitve za državnozbornski mandat med dr. Matajo (kršč. soc.) in Elderschem (soc. dem.). Boj je bil jako hud. Oddalo se je okoli 18.000 glasov. Dr. Mataja je dobil 9015, Eldersch 8455 glasov, tako da je izvoljen kršč. soc. kandidat dr. Mataja.

Dopust finančnega ministra. Finančni minister je že od lanske spomladi bolan, a je svoje posle opravljal. Sedaj so zdravniki zahtevali, da mora Zaleski popolnoma počivati. Zaleski je zato posil cesarja za dopust.

Cesar se letos ne bode peljal za jesenski čas, kakor skoraj vsako leto, na svoj ogrski grad Gödölo, ampak ostane na Dunaju. Dne 5. oktobra je sprejel cesar grofa Stürgkha, na 6. t. m. grofa Berchtolda. Zdravje vladarjevo je vedno zadovoljivo.

Izpremembe v avstro-ogrski diplomaciji. Cesar je avstro ogrskega poslanca v Petrogradu grofa Thurn-Valsassina z najvišjim priznanjem za njegove zasluge postavil v stanje disponibilitete in za njegovega naslednika imenoval Friderika grofa Szaparyja. Sekcijski šef v zunanjem ministerstvu, baron Merechio, se uvrsti v II. činovni razred. Poslanik v Mehiki, baron Riedl von Riedenau, se postavi v stanje razpoložnosti.

Nemški cesar na Dunaju. Poroča se, da obišče v nedeljo 26. oktobra našega cesarja Franc Jožefa na Dunaju nemški cesar Wilhelm II. Kakor vsako krat, bode tudi zdaj bival v Schönbrunn.

Vojaške zahteve. V skupni ministerski konferenci se je uredilo sledeče: Zahteve za pripravljenost po zimi in za oboroženje med tem časom 350 milijonov; mornariški upravi se dovoli zgraditi 4 dreadnoughte, več majnih vojnih ladij in nekaj torpedovk, zahtevke 426 milijonov. Dva dreadnoughta začno graditi spomladi.

Srbske grozovitosti — 3000 Albancev u morjenih. Pri Rebušnici so Srbi obkolili 25.000 Albancev. Nastalo je strašno klanje. 3000 Albancev je umorjenih.

Šukri-paša turški vojni minister. „Vossische Zeitung“ poroča: Med častniki turških vojnih vjetnikov se nahaja tudi branilec Odrina Šukri paša. Šukri paša je dobil iz Carigrada brzojav, naj se takoj vrne domov in v katerem se mu naznani da je imenovan za vojnega ministra.

Turčija in Bulgarska. Iz Sofije je bilo včeraj odposlanih kakih sto turških častnikov in vojakov, ki so bili med vojno vjeti.

Albanija pomirjena. Iz Londona poročajo dne 11. t. m. da je z včerajšnjim dnevom prvič nastopil popoln mir na albanskih tleh. Položaj v avtonomni Albaniji se bliža pomirjenju.

Italijani v Tripolitani. General Vinai je zavzel taborišče Bustemal, zadnjo večjo arabsko postajanko v Cirenai.

Bulgarski car potuje. Car Ferdinand odpotuje te dni na svoja posestva na Ogrskem.

Portugalska na robu propada. Portugalska vlada je sedaj v zelo težkem položaju; dežela je sedaj v trojni krizi: verski, politični in gospodarski.

Češko. Mestna hranilnica v Pragi je odpravila deželnemu odboru Češkega posojila 8.000.000 kron s 1. februarjem 1914. Hranilnici je naznanila upravna komisija, da bode odplačala posojilo v štirih polletnih obrokih.

Bombni atentat na Reki. V zadnji številki smo že poročali o bombnem napadu na Reki.

Do sedaj še ni odkrila policija nič pozitivnega. Do danes so pisali iz Reke, da se je izjavil načelnik obmejne policije, da so storilca, katerij položil in zažgal bombo v hiši guvernerjevi izsledili in da bo v najkrajšem času vjet. — Iz Budimpešte se razširja vest, da je izvršen atentat neki mladi odvetnik, pisarniški šef ena ga reških odvetnikov, ki je tudi odličen politik. Zaslišali so mnogo prič. Iz njih izpovedij skle-pajo, da je ta mladi odvetnik storitelj ali so krivec činitelja.

Železniške zveze. Na željo bulgarske vlade da se zopet otvori železniška zveza med Bulgarsko in Srbijo, je Srbija odgovorila, da čas prihajanja konvencionalnih in brzovlakov n-mogoče določiti.

Monopol vžigalic na Ogrskem. Ogrsko finančno ministerstvo izdeluje načrt zakona, po katerem bodejo vžigalice na Ogrskem monopol. Cena vžigalic se ne bo povišala.

V Italiji, Avstriji in na Ogrskem pripravljajo vlade nove zakone o zavarovanju proti neizgodam.

Francoska in Španska. Dne 8. oktobra se je vršil v Madridu slavnostni diner na čast Poinkareja, prezidenta francoske republike. Kralj Alfons je govoril o francosko-španski zvezi zelo srčnih besedah. Tudi francoski predsednik Poinkare je napil zvezo teh obeh držav.

Predsednik nove kitajske republike Janschikai.

Naša podoba nam kaže predsednika nove kitajske republike, Janschikaja. Novi prezident ima zanimljivo življenje za seboj. Bil je svoj čas ministerski prezident v Koreji,

komandiral čete v boju proti japonce leta 1894. pozneje je postal guverner v Schantung. Volitev je dokazala, da je večina kitajskega ljudstva za njega in da je sedaj med vsemi državniki najiminentnejši.

Bolezno kričanje

je brez vzroka pri nesrečah, še bolj pa pri boleznih, kakor na primer boleznih prs, pleče in drugih ednakih bolečin, katere človek dobi, ako se prehladi ali stoji v preprihi. Take bolečine se odstranijo lahko in hitro najbolje z Fellerjevimi rastlinskimi esenčnim fluidom z znamko „Elsa-Fluid“, katero, kakor smo se

prepričali, pomiri bolečine, jih olajša in odreši od njih. Mnogim ljudem, kateri to zdravilo rabijo z zaupanjem, je že storilo dobra dela pri stiski pluć, prsi, diha, bolečinah v prsih in ramenih, tudi dobro je storilo pri katarrhalnih in reumatičnih boleznih. Zdravnik Dr. Jožef Estmeister v Wildenau, lp. Aspach, piše da je Fellerjevi fluid najboljši za motenje ali raznetvi zdravja, in tako sodijo in piše še mnogo drugih zdravnikov. Vsak naj ima ta fluid pri roki ker, je najboljši za sovražnike našega zdravja. Cena

Zahtevajte

pri Vašem trgovcu ne samo
„kocke za govejo juho“, nego
izrecno

MAGGI JEVE
kocke

po **5** v

kajti te so

najboljše!

Samo prave
z imenom MAGGI in
varstveno znamko zvezdo s križcem

Dopis.

St. Lenart pri Brežicah. Kdor po svetu potuje, mnogo novega izve in potem tudi lahko resnici piše v časopisih. Ni prav pa, ako kateri nevedneži pišejo v časopisih neresnico. Tudi hočem nekaj pisati in si tudi mislim, da na St. Lenartski kaplan nikoli ne bode kanonik ker ga pri nas imajo samo za kaplana deviškega društva; sedaj pa bode imenovan za rekruta. Do sedaj je imel mnogo časti pri devicah njegova in četrtega reda. Zdaj pa bodejo žalovne device po nepozabljivim, dobrim neblagoslovnim kaplanom. Za vse je prišla namesto srebe — velika nesreča. Zakaj pa bi se jokali, če nekaj let naj stopijo device tudi v ta blagoslovljen stan iz katerega se pomnožujejo vojaki tam pa ne bodejo brez madeža sprejeti. Za slovo je priredil naš kaplan gledališko igro v narodnem domu. Igra je bila imenovana „Tri strelce“. Pri začetku predstave jih je res bilo samo

12 malih stekl. ali 6 velikih stekl. je 5—1 franko.

Tudi Fellerjeve rhabarber kroglice za želodec z znamko „Elsa-kroglice“ zamoremo najtopleje priporočati našim čitateljem. Hitra in dobra pomoč so pri motenji prebave, bolečinah v želodec, telesnem zaporu ali napihovanju. Cena za 6 škatel. je 4—K. Vse se proda pri lekarnarju E. V. Feller, Stubica, Elsaplatz Nr. 241 (Hrvatsko). Zdravila se razpošiljajo franko.